

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Conservatorio Profesional de Música

Praza do Conservatorio, s/n 15011 A CORUÑA

Tel. 981 276 800 - Fax 981 276 767

cmus.profesional.coruna@edu.xunta.es

centros.edu.xunta.es/cmusprofesionalcorunha

PROGRAMA OFICIAL DA MATERIA DE
TÉCNICAS DE COMPOSICIÓN APLICADA A
DIDÁCTICA.

CURSO 2014-2015

TECNICAS DE COMPOSICION APLICADAS A DIDÁCTICA. 6º GRAO PROFESIONAL

1. INTRODUCCIÓN E FINALIDADE DA ENSIANZA PROFESIONAL DE MÚSICA DA MATERIA DE TECNICAS DE COMPOSICIÓN APLICADAS A DIDACTICA	3
2. OBXETIVOS	3
3. CONTIDOS	4
4. RECURSOS DIDÁCTICOS. METODOLOXÍA	6
5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN POR TRIMESTRES	7
6. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN	9
7. MEDIDAS DE RECUPERACIÓN	10
8. PROBAS EXTRAORDINARIAS DE SETEMBRO	11
9. OBTENCIÓN DE MATRÍCULA DE HONRA	11
10.ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	12
11.ACTIVIDADES CULTURAIS E DE PROMOCIÓN	13
12.DESENVOLVEMENTO E RESULTADOS DÁ PROGRAMACIÓN	13
13.PROCEDEMENTOS PARA A AVALIACIÓN INTERNA DO DEPARTAMENTO	13
14.BIBLIOGRAFIA. ANEXO Á PROGRAMACIÓN DA MATERIA DE TECNICAS COMPOSITIVAS APLICADAS A DIDACTICA	14

1. INTRODUCCIÓN E FINALIDADE DA ENSINANZA PROFESIONAL DE MÚSICA DA MATERIA DE TECNICAS DE COMPOSICIÓN APLICADAS A DIDACTICA

A presenza no grao superior da especialidade de pedagogía da linguaxe e da educación musical, e a inclusión na proba de acceso a esta especialidade dun exercicio compositivo con fins didácticos, xustifica a idoneidade desta materia como materia optativa no 6º Curso de grao profesional, resultando tamén un reforzo para o alumnado que desexe acceder a outras especialidades que inclúan algún tipo de exercicio de composición.

Preténdese o desenvolvemento no alumnado da capacidade de decidir que procedementos das técnicas compositivas son os máis axeitados para cada momento da composición dos exercicios ou pequenas obras.

Asemade, preténdese o desenvolvemento no alumnado da capacidade de adecuar de forma coherente, estes procedementos compositivos ás premisas didácticas é a finalidade desta materia, que supoñerá aplicar os coñecementos adquiridos nos anos anteriores, especialmente os referidos á práctica armónica.

2. OBXETIVOS

1. Coñecer as técnicas compositivas e os procedementos básicos para a correcta elaboración de exercicios e pequenas composicións de carácter didáctico.
2. Coñecer os elementos da linguaxe musical e as súas aplicacións na práctica compositiva.
3. Valorar os elementos da linguaxe musical utilizados na composición e aplicarlos de forma lóxica e coherente.
4. Analizar obras de carácter didáctico e artístico que sirvan como modelo para a realización de composicións.
5. Utilizar en exercicios escritos os elementos e procedementos estudados.
6. Compoñer pezas breves partindo dun motivo, dunha melodía e dun texto dado.

7. Desenvolver a creatividade na composición de pezas libres.

3. CONTIDOS

PRIMEIRO TRIMESTRE

- Fundamentos psicolóxicos da educación musical
- A evolución musical e o pensamento infantil
 - O desenvolvemento musical dos 0 aos 6 anos
 - O desenvolvemento musical dos 6 aos 12 anos
- Construción de frases simples
 - Motivos
 - Periodos/frases
 - Consideracións melódicas: relacións interválicas, direccionalidade, rexistro e fraseo.
 - Consideracións rítmicas: Fórmulas rítmicas na elaboración de células, motivos, semifrases e frases
 - Consideracións armónicas
 - Estudo analítico dos elementos constituíntes na elaboración de frases/periodos
 - Estudo auditivo dos elementos constituíntes na elaboración de frases/periodos
 - Fomento da autocrítica en traballos propios e alleos
- A forma:
 - Procedementos de imitación, elaboración e transformación temática.
 - Estudo analítico dos procedementos de imitación, elaboración e transformación temática.
 - Estudo auditivo dos procedementos de imitación, elaboración e transformación temática.
 - Fomento da autocrítica na utilización dos procedementos de imitación, elaboración e transformación temática nos traballos propios e alleos

SEGUNDO TRIMESTRE

- Construcción de frases simples (continuación)
 - Motivos
 - Periodos/frases
 - Consideracións melódicas: relacións interválicas, direccionalidad, rexistro e fraseo.
 - Consideracións rítmicas: Fórmulas rítmicas na elaboración de células, motivos, semifrases e frases
 - Consideracións armónicas
 - Estudo analítico dos elementos constituíntes na elaboración de frases/periodos
 - Estudo auditivo dos elementos constituíntes na elaboración de frases/periodos
 - Fomento da autocrítica en traballos propios e alleos
- Construcción de frases simples:
 - O acompañamento
 - Estudo analítico da creación e utilización de acompañamentos
 - Estudo auditivo da creación e utilización de acompañamentos
 - Fomento da autocrítica en traballos propios e alleos
- A forma (continuación):
 - Procedementos de imitación, elaboración e transformación temática.
 - Estudo analítico dos procedementos de imitación, elaboración e transformación temática.
 - Estudo auditivo dos procedementos de imitación, elaboración e transformación temática.
 - Fomento da autocrítica na utilización dos procedementos de imitación, elaboración e transformación temática nos traballos propios e alleos
- Pequenas formas binarias e ternarias
 - Creación de pequenas formas binarias e ternarias
 - Estudo analítico de pequenas formas binarias e ternarias
 - Estudo auditivo de pequenas formas binarias e ternarias

- Fomento da autocrítica na realización de pequenas formas tanto compostas polos propios alumnos como alleas

TERCEIRO TRIMESTRE

- Pequenas formas binarias e ternarias (continuación)
 - Creación de pequenas formas binarias e ternarias
 - Estudo analítico de pequenas formas binarias e ternarias
 - Estudo auditivo de pequenas formas binarias e ternarias
 - Fomento da autocrítica na realización de pequenas formas tanto compostas polos propios alumnos como alleas
- Relación texto-música
- A música popular e a súa aplicación didáctica
 - Modalidade/Tonalidade
 - Estudo analítico de exemplos de música popular
 - Estudo auditivo de exemplos de música popular

4. RECURSOS DIDÁCTICOS. METODOLOXÍA

Organización do tempo e do espazo: as clases serán de 60 minutos en unha única sesión semanal. Os recursos materiais básicos de que disporá a aula serán un piano, un encerado con pentagramas, as tizas ou os rotuladores non permanentes e borradores adecuados. Os alumnos dispoñen dunha biblioteca no centro da que poden dispoñer para calquera consulta.

Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC): o centro conta cun equipo informático con conexión a Internet á disposición do alumnado na biblioteca. Para esta materia a rede é unha importante fonte de información, tanto para a consulta de fondos de biblioteca, busca de partituras, arquivos de audio, libros especializados...

Fomento da lectura; enfocado hacia a literatura musical, procurando que teñan acceso a diversos autores e estilos e incentivando o seu interese por coñecelos.

Funcionalidade dos contidos; ao tratar a funcionalidade dos contidos os enfocaremos desde dous puntos de vista diferenciados: en primeiro lugar, tendo en conta que os coñecementos adquiridos sexan aplicables á hora de realizar novas aprendizaxes en relación coa nosa materia e, en segundo lugar, observando a necesidade deses contidos en estudos posteriores ou, simplemente, como parte destacada na formación global do alumnado.

Búscase en todo momento fomentar a creatividade do alumnado e a racionalización dos procesos compositivos en base a un fin último: a didáctica musical práctica

Búscase a interiorización de todos os novos elementos e a reorganización dos contidos xa coñecidos polo alumnado o longo da toda a súa formación, en base a composición básica cun enfoque didáctico e práctico.

Para conseguir estes fins o aprendizaxe enfocarase basicamente en catro direccións:

- Realización de exercicios escritos
- Análises de partituras variadas
- A escoita. A audición. O recoñecemento auditivo
- A interpretación instrumental

5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN POR TRIMESTRES

A avaliación final será unha suma da avaliación continua, xunto coa cualificación obtida polos alumnos nunha serie de probas obxetivas que se realizarán ao rematar os trimestres.

O alumnado que ao longo do curso académico tivese **catro faltas de asistencia** sen xustificar, perderá o dereito a avaliación continua, aínda que non o de asistir ás clases semanais.

O alumnado que non acade unha avaliación positiva na convocatoria de xuño:

- Disporá doutra convocatoria extraordinaria no mes de setembro.

- Recibirá, adxunto ás súas cualificacións, un informe do profesor no que se lle indicarán tanto os motivos de dita avaliación negativa como o traballo e actividades que debe levar a cabo no verán para poder aprobar a materia na convocatoria de setembro.

Criterios de avaliación xerais

Dado que os criterios de avaliación miden o grao de consecución dos obxetivos, estes repítense aquí, engadindo os criterios de avaliación relacionados:

Criterios de avaliación para o 1º, 2º e 3º Trimestre:

1. *Cofecer as técnicas compositivas e os procedementos básicos para a correcta elaboración de exercicios e pequenas composicións de carácter didáctico.*
 - Aplicar as técnicas compositivas e os procedementos básicos na elaboración de exercicios e pequenas composicións.
 - Recoñecer as técnicas compositivas e os procedementos básicos de obras musicais propostas a través da audición e a análise.
 - Interiorizar a través da audición, da práctica instrumental e da creación propia as técnicas compositivas e os procedementos musicais básicos
 - Reproducir instrumentalmente os exercicios e composicións realizados
 - Empregar a terminoloxía musical correcta na expresión escrita e oral.
2. *Cofecer os elementos da linguaxe musical e as súas aplicacións na práctica compositiva.*
 - Identificar os elementos da linguaxe musical na práctica compositiva a través da audición e a análise.
 - Empregar de maneira lóxica e coherente os elementos da linguaxe musical na práctica compositiva
 - Interiorizar a través da audición, da práctica instrumental e da creación propia os elementos da linguaxe musical básicos na práctica compositiva
 - Reproducir instrumentalmente os exercicios e composicións realizados
 - Empregar a terminoloxía musical correcta na expresión escrita e oral.

3. *Valorar os elementos da linguaxe musical utilizados na composición e aplicarllos de forma lóxica e coherente.*

- Emitir xuízos críticos en canto ao emprego dos elementos da linguaxe musical nas composicións e exercicios realizados polo alumno, así como os exercicios e composicións propostos

4. *Analizar obras de carácter didáctico e artístico que sirvan como modelo para a realización de composicións.*

5. *Utilizar en exercicios escritos os elementos e procedementos estudados.*

- Empregar correctamente e con coherencia os elementos e procedementos estudados nos exercicios a realizar
- Mostrar creatividade na composición dos exercicios e as pequenas composicións

6. *Compoñer pezas breves partindo dun motivo, dunha melodía e dun texto dado.*

7. *Desenvolver a creatividade na composición de pezas libres.*

- Mostrar creatividade na composición dos exercicios e as pequenas composicións

6. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Os principais procedementos de avaliación serán:

- **Traballo diario do alumno:** a través das revisións periódicas dos seus cuadernos e dos traballos, así como preguntas e exercicios propostos para clase ou casa, e a actitude que teñan respecto á asignatura. Suporá o **70% da nota do trimestre:** O número de exercicios mínimos a realizar por trimestre será de cinco
- **Proba ou probas obxetivas trimestrais.** Suporá o **30% da nota do trimestre.** Poderán estar constituídos por un ou máis dos seguintes exercicios:

- **Probas escritas**: que obriguen ao alumno á realización de exercicios relacionados con os contidos do curso e/ou responder preguntas (curtas ou de desenvolvemento)
- **Probas compositivas** propostas esquemáticamente polo profesor
- **Probas orais**: moi adecuadas para, ademais de valorar os coñecementos do alumno, que aprendan a desenvolverse nunha situación na que poida haber oíntes (público ou tribunal examinador). Consistirá na explicación, reflexión e xustificación dos elementos, procedementos e técnicas empregadas nun exercicio compositivo proposto polo profesor ou do propio alumno.

PROBA PARA ALUMNOS/AS CON PERDA DO DEREITO A AVALIACIÓN CONTINUA

Deberá realizar unha **proba única** a finais de maio ou primeiros de xuño, que estará constituído por:

- **Exercicio compositivo** a partir da proposta do profesor en relación aos contidos completos da materia
- **Proba oral**: Consistirá na explicación, reflexión e xustificación dos elementos, procedementos e técnicas empregadas no exercicio compositivo anterior ou dos traballos que o alumno debe entregar previamente.
- **Entrega traballos (mínimo 5)** a determinar polo docente dos contidos da materia (serán proporcionados con 20 días de antelación). De no entregarse estes traballos, non se permitirá a realización do resto da proba

Para unha avaliación obxetiva desta proba o alumno deberá ter un 5 en cada un dos 3 apartados: a ponderación destas notas será 60% (exercicio compositivo); 10% (proba oral); 30% (traballos)

A duración desta proba non excederá de dúas horas e será convocatoria única

7. MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

A recuperación das probas obxetivas realizadas na aula realizaránse no seguinte trimestre. Esas probas serán igual as correspondentes aos trimestres. Se ao remate do 3º trimestre a avaliación nestas probas fose negativa, realizarase unha proba final que seguirá o mesmo esquema que as probas trimestrais pero de todos os contidos da materia. A proba realizarase a finais do mes de maio na aula e no horario correspondente á materia a recuperar. A nota final da materia constará: desta proba obxetiva (30%) así como os exercicios e traballos do último trimestre (70%)

8. PRBAS EXTRAORDINARIAS DE SETEMBRO

Será igual que á Proba para o alumnado con perda do dereito a avaliación continua; é dicir:

Realización dunha **proba única** que consistirá:

- **Exercicio compositivo** a partir da proposta do profesor en relación aos contidos completos da materia
- **Proba oral**: Consistirá na explicación, reflexión e xustificación dos elementos, procedementos e técnicas empregadas no exercicio compositivo anterior ou dos traballos que o alumno debe entregar previamente.
- **Entrega traballos (mínimo 5)** a determinar polo docente dos contidos da materia (serán proporcionados con antelación ao alumno, polo que o alumno terá que poñer en contacto co profesor a principios do mes de xuño). De no entregarse estes traballos, non se permitirá a realización do resto da proba

Para unha avaliación obxetiva desta proba o alumno deberá ter un 5 en cada un dos 3 apartados: a ponderación destas notas será 60% (ejercicio compositivo); 10% (proba oral); 30% (traballos)

A duración desta proba non excederá de dúas horas

9. OBTENCIÓN DE MATRÍCULA DE HONRA

A orde do 10 de Marzo de 2009 con data de disposición 10/03/2009 e, data de publicación 18/03/2009, regula o procedemento para a obtención de matrícula de honra e premios de fin de grao nas ensinanzas de música e danza.

A matrícula de honra concederase ao alumnado matriculado en calquera curso das ensinanzas profesionais de música ou danza que acaden a calificación de 9 en calquera das materias reguladas polo Decreto 203/2007, do 27 de Setembro, e polo Decreto 204/2007, do 11 de Outubro.

Concesión de matrículas de honra:

- O número de matrículas de honra non poderá superar o 10% do alumnado matriculado no curso.
- As matrículas de honra serán propostas polo departamento de Fundamentos de Composición, a instancia do profesorado que imparte a materia de técnicas compositivas aplicadas á didáctica
- As propostas do departamento elevaránse á Comisión de Coordinación Pedagóxica, que levantará acta dos acordos tomados e da concesión das matrículas de honra.

10. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

O alumnado que chega a estes últimos cursos do grao profesional, na maioría dos casos son compatibilizados con outros estudos de réxime xeral. Cabe esperar que a diversidade do alumnado veña determinada por dous motivos:

- A idade, xa que no grao profesional non hai límite de idade para o seu acceso
- Pola especialidade instrumental que cursa.

As necesidades específicas de apoio educativo, serán requeridas polo alumnado de tardía ou temperá incorporación ao sistema educativo (doutras nacionalidades, precoz...), alumnado con sobredotación intelectual, con algún tipo de discapacidade física (visual, dificultades na mobilidade...).

O apoio a este alumnado realizarase de maneira coordinada polo titor ou titora e coa colaboración do equipo docente das materias que curse, procurando a eliminación de barreiras físicas e socioculturais, o reforzo educativo na medida

das súas necesidades, a adaptación dos materiais curriculares e a introducción de actividades de motivación e integración

11. ACTIVIDADES CULTURAIS E DE PROMOCIÓN

Tendo en conta as características da materia de técnicas de composición aplicadas á didáctica, e o seu lugar dentro do currículo do alumnado, o departamento de composición procurará a realización de actividades culturais e de promoción da materia como recitais dos alumnos tocando pezas compostas na aula e outras posibles actividades relacionadas coa materia.

12. DESENVOLVEMENTO E RESULTADOS DÁ PROGRAMACIÓN

Ao longo do curso, nas reunións do departamento, os profesores revisaranse de forma permanente o grao de cumprimento desta programación así como os resultados académicos dos alumnos, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos, como as características individuais de cada un dos alumnos: avaliación inicial, atención nas clases, tempo dedicado, condicións, capacidades, etc.

O profesore informará aos alumnos e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución.

Así mesmo, tentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos para ter unha visión global do desenvolvemento de cada alumno.

13. PROCEDEMENTOS PARA A EVALIACIÓN INTERNA DO DEPARTAMENTO

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente, a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos etc.

Todo iso, tendo en conta a idiosincrasia propia das materias do departamento e en concreto a de técnicas de composición aplicadas á didáctica, así como a individualidade de cada un dos alumnos: o seu grao de compromiso co estudo, facultades, talento, esforzo, interés no estudo, etc.

Comentásemos regularmente os resultados globais de cada avaliación e calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasláranse á comisión de coordinación pedagóxica os puntos que os profesores estimen necesarios. Finalmente revisáranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos e unificando criterios para obter un óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos alumnos.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna, terase en conta e de forma moi destacada, os medios físicos e humanos cos que conta o departamento: material impreso: partituras, libros de consulta, revistas especializadas, instrumentos e o seu estado, ordenadores, equipos de audio, software, mobiliario adecuado, orzamento para actividades, cursos, clases maxistras, dispoñibilidade de aulas para clases de apoio, número de profesores axeitado en relación coa demanda, cursos de formación específicos para o profesorado e flexibilidade para a súa reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos profesores etc ... En definitiva os medios básicos para alcanzar un ensino profesional de calidade, e que permita aos profesores e alumnos levar a cabo, de forma real os obxectivos que a programación expón soamente de forma teórica.

14. BIBLIOGRAFIA. ANEXO Á PROGRAMACIÓN DA MATERIA DE TÉCNICAS COMPOSITIVAS APLICADAS A DIDÁCTICA

- PISTON, Walter: *Armonía*. Ed. Labor. Barcelona. 1991.
- PISTON, Walter: *Contrapunto*. Ed. Labor. Barcelona 1992.
- REGER, Max: *Contribuciones al estudio de la modulación*. Ed. Real Musical, 1978.
- SCHÖNBERG, Arnold: *Funciones estructurales de la armonía*. Ed. Idea Books, S.A. Barcelona, 1999
- SCHÖNBERG, Arnold: *Fundamentos de composición*. Ed. Real Musical. Madrid 1989.
- SCHÖNBERG, Arnold: *Modelos para estudiantes de composición*. Ed. Ricordi Americana. Buenos Aires.
- SCHÖNBERG, Arnold: *Tratado de armonía*. Ed. Real Musical, 1974.